

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyed évre . . . 2 korona.
Egy szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetés-
nél 14 fillér.

Nyilttér petit sora 24 fillér.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A «Zalamegyei gazdasági egyesület», a «Zalaegerszegi ügyvédi kamara», a megyei községi- és körjegyzők, a «Kanizsai és novai járási községi- és körjegyzők egylete»-nek, valamint a «Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet»-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap
szellemi és anyagi részét il-
lető közlemények a szerkesz-
tőséghez küldendők.

Bérmentetlen
leveleket csak ismert keze-
től fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

Munkanélküliség és kivándorlás.

Elszomorító hírekről olvashatunk a lapokban. A magyar munkásoknak jó része még mindig kenyér nélkül van.

Ahelyett, hogy csökkenne a munkanélküliség, egyre fokozódik. Legújában csupán a fővárosból mintegy huszezer iparos munkahiány miatt ki akar vándorolni.

A nagy nyomor, a nélkülözés, a kenyérhiány immár oly nagy, hogy a nép kétségbeesésében a végső mentő eszközhöz: a kivándorláshoz fordul.

Igy van ez az ország valamennyi részében. Sehoh lehet kedvezőbbnek mondani a viszonyokat. Még a legtehetősebb, leggazdagabb vármegye: a Bácska több falvában is nagy az inség.

A kivándorlás eszméje mind mélyebb és erősebb gyökeret kezd verni a koldusbotra került népek az agyában, hogy komolyabb aggodalmakra ad okot.

A szegény embereknek egy része fölszedi sátorfáját és külföldön, jó részben Amerikában, vél jobb és biztosabb megélhetést talál.

Pedig szomorú csalódás éri a kivándorlókat, akik a legkeserűbb tapasztalatokkal térnek vissza szülő hazájukba; mert belátják, hogy az új világban még sokkalta nehezebb kenyérhez jutni, mint ide haza.

Amily nagy számmal vándoroltak Amerikába a jobb sorsot remélő szegény emberek, ép oly tömegesen jönnek haza, megdöbbentő dolgokat regélvén a kint levő munkások nyomoráról.

De nemcsak az Amerikába vándorolt magyarokkal van ez így, hanem ugyanilyen sors éri a legtöbb európai bevándorlókat is.

New-Yorkban közel hetvenötezer munkás munka nélkül ódög az utcákon; jó részük családos és hasztalann minden jajveszékükük,

semmiféle foglalkozást nem találnak. Ami a legborzalmasabb, hogy oly nagy nem volt még a bevándorlás Amerikába, mint az idén.

Az európaiak azért nem jutnak munkához: mert ahol tényleg munkaerőre van szükség, oda első sorban amerikaiakat vesznek és ha már ilyen nincs, akkor kerül a sor az európaiakra.

Nálunk épen ez a panasz, hogy nincsenek tekintettel a munkás magyar voltára. Veszik nyakra-főre az idegeneket és így természetes, hogy munka nélkül marad a szegény ember és elkeseredésében egy szép napon összeszedi sátorfáját és elhagyja a szülő honát.

Tenni kellene ezen a téren valamit!

Ahol csak munkaerőre van szükség Magyarországon, ott első sorban a honfiat részesítse előnyben a munkaadó! Hazafias kötelességének kell lennie, hogy magyar ember míg munka nélkül van, addig idegen munkás nem számíthat szerződtetésre!

Ily módon részben is csökkenthetők a nagyarányú és minden tekintetben káros kivándorlások.

Ezt még idejekorán kell meggátolnunk épen a legalkalmasabb időpont, a kivándorlás nagyobb mérvű terjedésének a megakadályozására! Nem nézhetjük közönyvel és tétlenül a tömeges kivándorlásokat!

Az egész ország részeiben ma-holnap fölcihelődnek az idehaza egyáltalán boldogulni nem tudók és családostul hagyják el Magyarországot, amelynek pedig ugyancsak szüksége van fiaira! Minden egyes emberért kár, minden egyes ember veszteség a hazára!

Találjunk módot, hogy a nép munkához jusson! Hassunk oda, hogy még csak távolról se kísértse a földhöz ragadt szegény lelket a kivándorlás réme!

Talán az a nap-nap utáni kivándorlás mégis sürgetni fogja a munkaközvetítőknek az ország

különböző részeiben való minél előbbi gyors felállítását!

A nép nem kíván sokat. Túlkövetelése nincs. Csak szerény, tisztességes megélhetése legyen biztosítva! Jgy nem lehetünk annak a veszélynek kitéve, hogy földjeink parlagon, műveletlenül hevernek, hanem ellenkezőleg munkás kezek ápolják, gondozzák, ami csak az ország előnyére, javára, jólétének az előmozdítására szolgálhat.

A tömeges kivándorlásokat tetemesen előmozdítják másrészt, ami szintén figyelemre méltó: a külföldi vállalkozók ügynökei, a kivándorlási ágensek üzérkedése. akik a hiszékeny embereket igen gyakran rá bírják szép szóval és kecsegtető ígéretekkel, hogy hagyják el szülőföldjüket!

Az illetékes közegeknek éber szemmel kell erre a fajra ügyelnie, akik valósággal elözoönlik az országot és pedig, sajnos, nem minden eredmény nélkül!

Ezektől az ügynököktől is meg kell tisztítani az országot és ez is módja a kivándorlás enyhítésének!

Az országos jegyzőegylet közgyűlése.

A magyarországi jegyzők és közigazgatók október 27-én délelőtt tartották meg rendes évi közgyűlésüket Budapesten, Pestvármegye székházának nagytermében. A közgyűlést Kuncze Imre elnök nyitotta meg, melegen üdvözlölvén az ország különböző részeiből egybesereglett kartársakat.

Ezután felolvasták az elnöki jelentést, mely részletesen ismertette azt a mozgalmat, amely az egyesület kebelében a közigazgatás egyszerűsítését célzó törvények nyomán megindult s eredménye a választmányának a sajtóban is közzétett határozata volt. A sajtó ezt az állásfoglalást nem fogadta kedvezően, mert tájékozatlan volt az egyesület eddigi munkásságáról, holott a jegyzők ohajainak nagy része — amidőn részletekben annak idején napvilágra kerültek — a közvélemény osztatlan helyeslésével találkozott.

Közeledett a menyegző napja, A lány még mindig oly rideg, merev.

Szétküldték a meghívókat, Jenő is kapott egyet. Bár fájdalomtelt, de megjelent a menyegző előtt néhány nappal a szülői házban, hogy szerencskivánatait tolmácsolja,

Bámulta a szép leány hideg arcát. — Elza! Tehát férjhez megy Ön? Boldog lesz-e?

— Boldog: hahaha! Sohasem leszek boldog. Hát Ön nem tudja, hogy én Bétát nem szeretem?

Borzongás futott végig Jenő testén, Mily csodálatos lány! . . . .

Meg volt a menyegző! Nagy sokaság gyűlt össze, az orgona hatalmas hangjai megtöltötték a nagy templomot, bámulatosan megérezgetve a jelenvoltak szívét.

Megjelent a menyasszony . . . . . Meglepetés moraja futott végig a tömegen: Mily meglepetés, — mily hideg!

Hátravetette káprázatosan szép fejét, büszkén, daczosan végig tekintett a tömegen, mintha valakit keresne. Mintha mondaná: Itt vagyok . . . . . Kivándorlatok, im itt vagyok.

Elmult a menyegző, a vendégség szétoszlott; kiki más érzelmekkel távozott. A menyasszony könyezett, tehát mégis van érző szive.

Elza hazatért új otthonába. Ki tudja, boldog lesz-e? Napok multak . . . Jenő csak ritkán látta Elzát.

Még mindig oly hideg, még mindig ugyanaz, de egy ízben mintha kérdő, firkászó pillantást vetett volna rája.

Ugyan mit akart volna tőle kérdezni? Egyik reggelen, mikor Jenő üzleti leveleit átfutja, egy különös alakú, női kézről eredő levélen akadt meg szeme. Mintha sejtene valamit, mohón kap utána, lazasan bontja fel és ki hiszi? A levél Elzától ered.

Jenő elsápad, lábai inognak . . . . . úgy dől egy székbe.

Asszonyi szív! Ki ismeri rejtekeidet?

A „Zalamegye“ tárcája.

Elza . . . .

Volt egyszer egy szépleány . . . . . Szép?

— Nem jelző ez. — Gyönyörű, ragyogó, vakító szépségű!

A hó egyszer megjelent, mintha elbűvölt volna mindenkit, a ki megpillantotta.

Kabultan, dermedten álltak meg, mintha kővé váltak volna, a férfiak: oly hatást tett a leány megjelenése.

Hőfőér arca és — ennek a legnagyobb ellentéte — koromfekete volt a haja, mely körülkigyózott homlokán, márványserű nyakán.

Büszkén vetette hátra a fejét, ajkát félig kinyitotta, bámulatos két fogsorát összeszorította.

Nézd meg ilyenképr és ha élő lény vagy, akkor elkabulsz a nézésében, ellenálhatatlanul vonz felé valami, közelebb — mindig közelebb, míg egészen oda férköztél. Érzed lehelletét, és úgy jársz, mint a hajós, ki kősziklába ütközött! — Jaj neki, hajója szétronesolódik és ő menthetlenül belevész az örvénybe.

Mintha nem élőlény volna . . . . . Kőszobor, merev, hideg, érzélem nélkül. A férfiak bámulata, az epedő szemek, édes szavak, mind lepattognak róla.

És ez a leány nem volt boldog . . . . .

Bámulták, körülrajongták, szerették, de mindez hidegen hagyta őt.

Sok bámulója közül kivált két férfi alakja. Komoly, higgadt férfi mind a kettő, tíz évvel idősebb az egyik a másiknál.

Mindkettő, mintha csak közönyösen bámulná, c tüneményes szépségű leányt: óvatos volt mind a kettő, bármennyire marczangolta a vágy mindkettőnek keblét, soha szerelmet, de még vonzódást sem mert egyik sem elárulni.

A sors sűrűbben hozta össze e két férfival a szép leányt. Fürkészték, kutattak ezek, nem találnak-e valami parányi vonzódást a lány részéről maguk iránt. De a lány hideg maradt; rideg, mint egy szobor. egy élő szobor . . . . .

Multak hetek, hónapok, a lány közömbös maradt, mint eddig.

Van-e benne érző szív? Tud-e ez valaha szeretni? Női szív! Ki képes rejtekeidet kifürkészni? . . . .

A leány szülei intelligens, szerény viszonyok között élő emberek voltak. Jól nevelték gyermekeiket: egyszerűen, gondosan, minden vagyaktól menten.

Mi tehette a lány szívét oly rideggé? Vajjon mi okozhatta azt, hogy semmi iránt érdeklődést nem tanusított? . . . . .

Egyszer, egész váratlanul megjelent a lány az idősebb férfi előtt:

— Tudja-e Ön, Szenes úr megkérte a kezemet? Mit gondol Ön, mit mond ehhez?

Benkő Jenőben meghűlt a vér, szive pár pillanatra mintha megszűnt volna dobogni, arca sáppadt lett; anyyira meglepte e hirtelen kijelentés.

Hamarjában összeszedte magát és közömbösséget színelve, az felelte: Mit mondok? Hát nagyon helyesnek találok. Béla komoly férfi, rajongásig szereti Önt, el fogja Önt fényesen tartani, minden kívánalmait teljesíteni fogja. Ön boldog lesz!

— Gondolja, hiszi, hogy úgy lesz: tehát nejevé válok? — m legyen . . . . . Avval sarkon fordult, egy pillantásra sem méltatta többé Jenőt, és mintha ott sem lett volna, úgy eltűnt hirtelen.

Ismét hetek multak . . . . . Elza jegyese lett Bélának, Jenő csak ritkán látta már. Bár ne is látta volna! Mert emészto fájdalommal, tomboló viharral szivében távozott, valahányszor a lány buyös köréből haza indult. Mennyi álmatlan éjt okozott neki ez áldatlan szerelem.

Az elnöki jelentés szerint az egyesület kívánalmai: 1) a pusztai birtokokosok fél pótadományosságának megszüntetése; 2) a községek vagyonszerzésének a megkönnyítése; 3) a községeknek elsőfokú kihágási ügyekben bíráskodási joggal való felruházása; 4) a jegyzők közjogi helyzetének körvonalazása; 5) a kincstári adók behajtásának állami közegekre való átruházása; 6) a segédjegyzői állásoknak az új viszonyoknak megfelelőleg rendezése; 7) a jegyzői javadalom rendezése; 8) a nyugdíjügy egységes szabályozása és 9) a fegyelmi jog rendezése. Ezeket a kívánalmakat az elnöki jelentés részletesen meg is indokolja, rámutatva arra a körülményre, hogy a községi és körjegyzők sorsának a javulása össze van forrva a közigazgatás javulásával.

A zajos helyesléssel fogadott elnöki jelentéshez többen hozzá szóltak. Vármegyénk jegyző együletének kiküldöttjei közül első felszólaló volt Kele György kottori jegyző, kinek beszédét, mely a mai jegyzői állás tarthatatlan voltát oly élénk színekben tünteti fel, a következőkben adjuk:

Tisztelt közgyűlés.

Engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy az elnök szép, tartalmas, tájékoztató jelentéséért neki, a generalisnak, én, mint közkatona, a közkatona névében köszönetet szavazzak és mellette a szellemi harcban én is kardot rántsak. Lássá a világ, hogy mi kicsinytől fogva nagyig egy szívvel lélekkel küzdünk igazainkért, mint a búrok a végsőig. Nem csak a hivatalos Magyarország, de az egész nemzet tudja és érzi, hogy mai közigazgatásunk rozoga szekere a háborgó nagy társadalmi élet szükségletei lebonyolítására már nem elégséges, nem alkalmas, a javulást a közérdek és a tisztí kar becsülete követeli; itt van az ideje a kibontakozás nagy munkájának, ujja szervezni a közigazgatást okszerűen a tisztviselők erkölcsi és anyagi helyzetével kapcsolatosan, közreműködésével az élet gyakorlat iskolájában kitanult tapasztalt erőknél a legutolsó fokig.

Azoktól a nemesítő beoltásoktól, melyeket újabb időben javítás céljából kezdeményeztek, javulás nem várható, mert maga a beoltandó alany gyenge, csenevész, silány. Mi jegyzők elvitázhatlan tapasztalati igazság szerint tudjuk különösen azt, hogy a községi közigazgatás, a mely alapja mindennek, az egész államrendnek, a hozzá kötött várakozásokat csak meg sem közelíti. A törvények és rendeletek halmazza oly rengeteg, hogy azok kellő ismerete és eredményes végrehajtása azon tudatlan községi elemektől, a kikkel a jegyző együtt működik, nem várható, még egy univerzál geniének is nehéz e tömkelegben a kivezető Ariadne fonalat megtalálni.

A legnagyobb szervi baj, hogy a még mindig gyámság alá illő községek nagyon tökéletlen alapon nyugvó önkormányzattal nagykorúsítva lettek. Ezzel nem azt célozom, mintha én nem volnék barátja az önkormányzatnak; csak az a fődolog, hogy a község ne legyen kerékkötője a magasabb állami követelményeknek; pedig sajnos, sok helyen a képviselőtestület conservatív szelleme és szűkkeblűsége sokat árt a közegészség, a köz- és tűzrendészet, az iskolai, de különösen az ovodai ügyeknek. Nagyon sok hiány ebben találja gyökerét, mert a község most is még járszalagon vezetendő gyermekhez hasonlítható; ha az előjáróságban és képviselőtestületben olyan gyámra talál, mely őt a községszolgálat zátonyain keresztül nagyobb hajótörés nélkül révpartra vezeti, — szerencsés körülmény.

De éppen ez a legnehezebb feladat, mert a községbíró személye csaknem évről évre változik; az előjáróságot pedig a pajtáskodás, a rokoni köte-

Elza bevallja levelében, hogy Jenőt szereti, — kimondhatatlanul szereti. Női büszkesége nem engedte, hogy azt bevallja és most is mennyit küzdött önmagával; de ma már nem tud ellentállani, meg kell imár mondania, mennyit szenved, gondolatai mindig nála vannak. Várta, leste sokáig, hogy Jenő megelőzi őt és bevallja szeretetét, De nem tette. Végre tudtára adta Béla elhatározását. Jenő közönyösen fogadta e hírt, helyesnek találta e frigyét, ennek megköltésére rá is beszélték; tehát hozzá ment.

Ezen levél után a szerelmesek összekerültek egyszer. Ki írja le e találkozást?

... Egymás nyakába borultak. Elza sokáig zokogott. Megtört tehát a büszke női szív...

De ki változtat e sorson? Elza másnak lett a felesége és az is marad hűségesen, becsületesen, mit Jenő becsületes jelleme természetesnek is talált.

Oh, asszonyi szív! Kifürkészhetlen asszonyi szív!

Egy év mult el ez esemény után. Elza csalódott Béla jellemében. Csak most vették észre, hogy nem egymásnak valók. Béla látta felesége hidegségét, mi még inkább belekergette a léha életbe; mogorva, durva ember lett belőle. A csodaszép asszony túrta sorsát, némán, hidegen, némi vigaszt nyújtott neki Jenő forró szerelme...

Nagy baj történt Szenesék házában. Béla valami kártya partinál összeveszett partnerével, párbaj lett belőle, szigorú párbaj!

Béla súlyos sebet kapott. Neje odaadón ápolta; hetekig volt ágya mellett. Béla belehalt sebébe.

Elza gyászolta férjét, senkivel sem érintkezett ez alatt. De mikor a gyászidő letelt, odarepült szive, a hova való volt, oda repült... Jenőhöz.

Békesi József.

lékek békója nyugózi le, sok esetben szemet huny, teendőit akarattal párosultszakavatatlanság miatt rendszeresen végezni képtelen; a jegyző, kivált a külközségekben őket nem ellenőrizheti. Különbösen sem használ semmiféle buzdítás, mert az egyszerű földművesnek e téren ambíciója nincs, hivatala gátolja vagyona kezelésében, s a csekély fizetés nem kárpótolja magán érdekeit; ha bírsággal lesz nógatva előjárói kötelességére, a bírság pénzt sok esetben a községi pénztár terhére más czim alatt számolja el; ha elmozdítatik, annak csak örül, mert ugysem azért vállalt tisztséget, hogy kedve volna rá, hanem mert rá erőltették. A képviselőtestület sem törődik a község ügyeivel, a földműves elem, a képviselőtestület zöme összetart, minden újításnak ellensége, a legüdvösebb indítványokat leszavazza; a néhány intelligens elem pedig visszahúzódik. A törvény 177 §-a csak ritka esetben alkalmazható.

Ebben a nagy zürzavarban és össze visszasságban csak a szegény jegyző dolgozik maga egyedül, mint egy ujkori Sisiphus, a kire ráncszedik a felelősség minden sulya és az óriási munka minden terhe; ha ezzel és a bizton ölé méreg hatásával bíró személyes érdekekkel szemben megfizetett munkával eredményt elérni, alkotni akar, magára hagyatva a gyenge emberi szervezet hamar kiég, magsemmisül, vagy elernyed. Azt se tudja sokszor, mihez kapjon? Összesen 24 kisebb nagyobb hivatalos potentum rendelkezik vele, minden magán ember is igénybe veszi; a bölcsőtől a sírjáig mindenki mellett ott áll; sőt még az állatok jó és rossz sorsa is őt érinti. Hivatalos teendőire nem elég a nap hossza; éjjeleiből is kell áldozni; csekély fizetése, mely a hivatalszolgáéval egy méretű, nem elegendő maga és családja életfentartására, mellékjövődelem után is kell néznie — és itt a dilemma: ha saját érdekét hanyagolja el a közügy miatt, anyagi zavarok üldözik; ha pedig a közérdeket hanyagolja el, akkor a feljebb valók dögönyözik. Feje felett lógg szüntelen a Damokles kardja; rajta csüng mindig egy zaklatott élet de-janiraköntőse; a tiszta lelkiismereten kívül más bizodalma nincs, sem a jobb jövő, az előmenetel reménye nem buzdíthatja pályáján, mert erre is, mint a Dante poklának kapujára, az van felírva, hogy: Itt megszünt a remény.

A rendszertelenség nagy tömkelege, a felelősség sulya, az óriási munkahalmaz egyre szedi áldozatait, hány derék jegyző veszett úgy el, hány árva keserves panaszát hallottam én is. Mért tőrjünk e lélekölő állapotot, mikor nálunk sokkal kisebb nemzeteknél, még a szomszéd Horvát országban is jobb, rendezettebb pragmatikai közigazgatási élet van; egy község élén ott 3 kvalifikált jó fizetéssel díjazott tisztviselő áll: a polgármester, jegyző és pénztárnok vagy adószedő; mindegyiknek meg szabva hatásköre, teendője, dolga, s meg van a joga is; nálunk e 3 ember teendőit maga a jegyző végzi fele annyi fizetésért, mint ott egynek van. Nem is szölok a nyugdíjról 40 évi szolgálat után egy uraságnak a kutya pecérje is jobban el van látva öregnapjaira, mint a falu jegyzője. Mindezt mikosoda jogot, hatás kört élvez? mivel sem többet, mint a kisbíró, sőt kevesebbet, mint a paraszt mezőcsész; ha nem volna igaz, ethikai lehetetlenségnek tartanók.

Quo usque tandem patiemini fortissimi viri. «Meddig tőrjünk ezt az átkos sorsot? Önbecsérzünk legutolsó erőmegfeszítésével is minden eszközt, minden pillanatot használunk fel arra, hogy kivivjük igazainkat; velünk van az igazság, velünk tart a nemzet, mert ez nem csak a mi érdekünk, hanem az egész nemzet érdeke, sőt mondhatom, a Magyar haza sorsa is.

Csaknem cynismus és kegyetlenség tehát nézni sorsunkat azok részéről, kik magas polcon, kényelmes helyzetben nem akarják látni a mi vergődésünket, e nemzeti nyomort, s nem hogy segítsenek rajtunk, mindig több-több munkát akasztanak a nyakunkba, s a gyökeres rendezést ad calendas graecas elodázzák; de merényiet ez a haza és a nemzet ellen is. A rossz közigazgatás főoka, hogy pusztul, kivándorol a nép; ott hol a kétségbeesés ütött tanyát, hol az ártatlan vizsgálati fogságok, fölösleges és durva rendőri zaklatások, a pusztamélt, az executorok, trachoma és egyéb nyaválak kellőképpen preperálták a népet, — ha megjelenik az amerikai ügynök, socialista és nazarenus apostol, könnyű dolga akad. Mint a kiszáradt fa fonnyadt gyümölcse — ölébe esnek a szegény hullatag lelkek, mert a falu jegyzője, e történelmi fontos köztényező, melynek hivatása volna alkotni, gyarapítani a nép javát, megnyerni a bizalmát s vezetni a boldogulás felé, — adó executorra, a bürokratizmus tulterhelte kedvetlen automatájává zsugorodott, az atyáskodó népapistolból a zöldasztalok bölcsesége ellenszenves adószedő izmaelitákat faragott, a néptribunokból szomorú, csüggeteg heletákat csináltak.

Mi azt nem engedhetjük, ha nem segíthetünk, mert minket nem kérdeznék meg, lévén a csálhatatlanság a miniszteri tanácsosok privilegiuma; de tartozunk történelmi szép reputációnknak, becsületünknek azzal, hogy tiltakozunk e vétkek közöny ellen.

Hozzá szólt még az elnöki jelentéshez vármegyénk jegyzői közül Kovács Gyula légrádi jegyző, a megyei jegyzőegylet elnöke, aki osztja Kele György nézetét és a törvényhozáshoz intézendő memorandu-

mot az országgyűlési képviselők részére is kéri megküldetni.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy az elnöki jelentést egész terjedelmében elfogadva, az abban felsorolt kérelmeket memorandum alakjában az összes megyei egyleteknek tudomására hozza s a kormány elé juttatja, megküldvén azt előzetesen az összes érdekelteknek.

A pénztár megvizsgálására vonatkozó jelentést a közgyűlés elfogadta s a fölmentvényt úgy a választmányának, mint a pénztárnoknak megadta.

Majd megállapították az 1902. évre szóló költségvetést.

Elfogadták az Erzsébet királyné jegyzői árva-ház alap pénztári állapotáról szóló jelentést, valamint az alaptörke kezelésére vonatkozó intézkedéseket.

A honvédelmi miniszternek a segédjegyzők katonatiszté váló kineveztetése tárgyában intézett leiratát tudomásul vették, valamint a pénzügyminiszternek a leiratát a községi takarékpénztáraknak adó- és illetékmentessége tárgyában.

A közgyűlés utolsó tárgya a tisztújítás volt, melynek eredménye: Kuncze Imre elnök, Szegedy Albert I., Jamniska Alajos II.-od alelnök, Uszky Bálint főjegyző, Morvay János, Csizmadia László, Hazai Gábor jegyzők, Lázár József pénztárnok. A számvizsgáló bizottság tagjai Kovács Gyula elnöklete alatt Vattay Gyula, Horvátovich Mihály, Balogh László és Brüller János. Választmányi tagok: Zsupánszky Lubomir, Hollósy Gyula, Pápay Ferenc, Hertelendy Gyula, Heiszler Győző, Zabonyi János, Posch Mihály, Goics Endre, Csizmadia László, Berha Sándor, Boldnui Rieszó, Varga Károly, Foglár Géza, Bihary Géza, Bicskey Gyula, Csesznák Béla, Hagyarosi Gyula, Moravék Gusztáv, Komoróczy Jenő, Filep Gábor, Florentin Aurel, Kerbolt István, Mody Mihály, Forster Imre, Schill János: választmányi póttagok: Majeza Dezső, Jakabházy Gábor, Soporai Elek, Starzsinszky György, Oberhoffer Ignác, Bubay Kálmán.

Az ipar és kereskedelem hanyatlása.

Már néhány évtized választ el bennünket attól az időponttól, midőn öntudatra ébredve beláttuk, hogy nem szabad kizárólag földművelő népként lennünk, hanem az ipar és kereskedelem mezején is kell dolgozunk, hogy a nagy nemzetközi versenyben helyünket sikeresen megállhassuk, közigazdasági érvényesülésünket biztosíthassuk és a nagy néptömeg jövedelmi forrásait fokozzuk.

Meg is indult lázas tevékenységgel az a jobb törekvés, mely iparunk diadaláért és kereskedelmünk felvirágozásáért vívja a legnemesebb küzdelmek egyikét.

Gyarak keletkeztek, iparvállalatok létesültek, a részvénytársulatok megszorodtak, a vonatkozó törvények és kormányrendeletek egész sorozata látott napvilágot és mégis sajnosan kell tapasztalunk, hogy új ezredévünk hajnalhajlásával pang az ipar, megfeneklett a kereskedelem és sem egyenkint, sem egymást támogatva nem képesek a közigazdasági keretben kijelölt helyüket elfoglalni.

Nap-nap után a napi sajtó panaszhangjai ütök meg fülünket. A kormány nagy beruházásokkal akar az égető bajokon segíteni. Szóval tudjuk mindnyájan, hogy baj van; hogy néhány százezer ember munkaságába vetett bizalmunk nem termette meg a várt gyümölcsöt s gondolkodóba esünk a kérdések sokasága felett: az iparosokat okozzuk-e mindezért; a kereskedőkben van-e a hiba; a kormány lanyhaságában keresendő-e az ok, vagy talán a nagy közönségnek végtelen közönyében?

Nem okozom a bajokért az iparost, ő szívesen dolgozik és az ipar javáért óriási haladást tett a tökéletesedés terén. Az iparos önmagával és lelkesedéssel felel meg feladatának, ha a forgalom készítményeinek piacot nyit; ha a megélhetés lehetőségét a társadalmi támogatás biztosítja.

A kereskedőséget sem vádolom, hisz sokszorosan rászolgált arra, hogy őket az ember támadás helyett védelmezze és támogassa. Titáni harcot küzdöttek ok a multban; nagy gondokkal telt munkát fejtenek ki a jelenben és fognak végezni mindaddig, míg csak a társadalom vérebe át nem megy az a jobb fel fogás, hogy a kereskedőség az állami létfontartás egyik hatalmas támasza.

A kormány intézkedéseit, a törvényhozás gondosságát sem vádolhatjuk senki, hisz törvényes rendelkezés van elegendő, sőt talán sok is és a kormány a pénzügyi erőkhöz viszonyítva elég figyelemmel van iparunk és kereskedelmünk felvirágozása iránt.

De igenis jogosan vádolhatjuk a nagy társadalmat, mely az ipar és kereskedelem iránt szüntelenül tanusító közönyével megteremtette az ipar és kereskedelem válságos helyzetét.

A nagy közönség a rég multtól egész napjainkig az ipar és kereskedelmet mostoha bánásmódban részesítette; azoknak javáért vajmi keveset tett és gyakran elragadtatta magát bizonyos ellentétes törekvéstől, melyek az ipart és kereskedelmet nyomták lefelé a megsemmisülés örvényébe.

A nagy közönségnek sok joga, követelni valójá van az ipar és kereskedelemmel szemben, de kötelesegei is vannak.

Hogy messze ne menjünk, vizsgáljuk csak városunk iparát és kereskedelmét és megdöbbentő eredményekre akadunk! Nap nap után hanyatlást tapasztalunk! Az iparos tengődik; munkája nem biztosítja a létszükséglet feltételeit. A kereskedő véres verejtékkel kaparítja össze azokat a filléreket, melyekkel sokoldalú kötelezettségének kell megfelelnie, mert vele szemben

Az elnöki jelentés szerint az egyesület kívánalmai: 1) a pusztai birtokok fél pótdómentességének megszüntetése; 2) a községek vagyonszerzésének megkönnyítése; 3) a községeknek elsőfokú kihágási ügyekben bíráskodási joggal való felruházása; 4) a jegyzők közjogi helyzetének körvonalazása; 5) a kincstári adók behajtásának állami közegekre való átruházása; 6) a segédjegyzői állásoknak az új viszonyoknak megfelelőleg rendezése; 7) a jegyzői javadalom rendezése; 8) a nyugdíjügy egységes szabályozása és 9) a fegyelmi jog rendezése. Ezeket a kívánalmakat az elnöki jelentés részletesen meg is indokolja, rámutatva arra a körülményre, hogy a községi és körjegyzők sorsának a javulása össze van forrva a közigazgatás javulásával.

A zajos helyesléssel fogadott elnöki jelentéshez többen hozzá szóltak. Vármegyénk jegyző egyletének kiküldöttéi közül első felszólaló volt Kele György kottori jegyző, kinek beszédét, mely a mai jegyzői állás tarthatatlan voltát oly élénk színekben tünteti fel, a következőkben adjuk:

Tisztelt közgyűlés.

Engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy az elnök szép, tartalmas, tájékoztató jelentéseért neki, a generálisnak, én, mint közkatona, a közkatonák nevében köszönetet szavazzak és mellette a szellemi harcban én is kardsort rántsak. Lássá a világ, hogy mi kicsinytől fogva nagyig egy szívvel lélekkel küzdünk igazainkért, mint a búrok a végsőig. Nem csak a hivatalos Magyarország, de az egész nemzet tudja és érzi, hogy mai közigazgatásunk rozoga szekere a háborgó nagy társadalmi élet szükségletei lebonyolítására már nem elégséges, nem alkalmas, a javulást a közérdek és a tisztí kar becsülete követeli; itt van az ideje a kibontakozás nagy munkájának, ujja szervezni a közigazgatást okszerűen a tisztviselők erkölcsi és anyagi helyzetével kapcsolatosan, közreműködésével az élet gyakorlat iskolájában kitanult tapasztalt erőknél a legutolsó fokig.

Azoktól a nemesítő beoltásoktól, melyeket újabb időben javítás céljából kezdeményeztek, javulás nem várható, mert maga a beoltandó alany gyenge, csenevész, silány. Mi jegyzők elvitázhatlan tapasztalati igazság szerint tudjuk különösen azt, hogy a községi közigazgatás, a mely alapja mindennek, az egész államrendnek, a hozzá kötött várokozások csak meg sem közelíti. A törvények és rendeletek halmozza oly rengeteg, hogy azok kellő ismerete és eredményes végrehajtása azon tudatlan községi elemektől, a kikkel a jegyző együtt működik, nem várható, még egy univerzál geninek is nehéz a tömkelegben a kivezető Ariadne fonalat megtalálni.

A legnagyobb szervi baj, hogy a még mindig gyámság alá illő községek nagyon tökéletlen alapon nyugvó önkormányzattal nagykorúsítva lettek. Ezzel nem azt céltzom, mintha én nem volnék barátja az önkormányzatnak; csak az a fődolog, hogy a község ne legyen kerékkötője a magasabb állami követelményeknek; pedig sajnos, sok helyen a képviselőtestület conservatív szelleme és szükkeblúsége sokat árt a közegészség, a köz- és tűzrendészet, az iskolai, de különösen az ovodai ügyeknek. Nagyon sok hiány ebben találja gyökerét, mert a község most is még járszalagon vezető gyermekhez hasonlítható; ha az előjáróságban és képviselőtestületben olyan gyámságra talál, mely őt a községzolgálat zátonyain keresztül nagyobb hajótörés nélkül révpartra vezeti, — szerencsés körülmény.

De éppen ez a legnehezebb feladat, mert a községbíró személye csaknem évről évre változik; az előjáróságot pedig a pajtáskodás, a rokoni köte-

Elza bevallja levelében, hogy Jenőt szereti, — kimondhatatlanul szereti. Női büszkesége nem engedte, hogy azt bevallja és most is mennyit küzdött önmagával; de ma már nem tud ellentállani, meg kell imár mondania, mennyit szenved, gondolatai mindig nála vannak. Várta, leste sokáig, hogy Jenő megelőzi őt és bevallja szeretetét, De nem tette. Végre tudtára adta Béla elhatározását. Jenő közönyösen fogadta e hirt, helyesnek találta e frigyét, ennek megkötésére rá is beszéltek; tehát hozzá ment.

Ezen levél után a szerelmesek összekerültek egyszer. Ki írja le e találkozást?

... Egymás nyakába borultak. Elza sokáig zokogott. Megfőrt tehát a büszke női szív...

De ki változtat e sorsom? Elza másnak lett a felesége és az is marad hűségesen, becsületesen, mit Jenő becsületes jelleme természetesen is talált.

Oh, asszonyi szív! Kifürkészhetlen asszonyi szív!

Egy év mult el ez esemény után. Elza családott Béla jellemében. Csak most vették észre, hogy nem egymásnak valók. Béla látta felesége hidegségét, mi még inkább belekergette a léha életbe; mogorva, durva ember lett belőle. A csodaszép asszony turte sorsát, némán, hidegen, némi vigaszt nyújtott neki Jenő forró szerelme...

Nagy baj történt Szenesék házában. Béla valami kártya partinál összeveszett partnerével, párbaj lett belőle, szigorú párbaj!

Béla súlyos sebet kapott. Neje odaadón ápolta; hetekig volt ágya mellett. Béla belehalt sebébe.

Elza gyászolta férjét, senkivel sem érintkezett ez alatt. De mikor a gyászidő letelt, odarepült szive, a hova való volt, oda repült... Jenőhöz.

Békési József.

lékek békója nyugózi le, sok esetben szemet huny, teendőit rossz akarattal párosultszakavatatlanság miatt rendszeresen végezni képtelen; a jegyző, kivált a külközségekben őket nem ellenőrizheti. Különben sem használ semmiféle buzdítás, mert az egyszerű földmivesnek etéren ambíciója nincs, hivatala gátolja vagyona kezelésében, s a csekély fizetés nem kárpótolja magán érdekeit; ha bírsággal lesz nógatva előjárói kötelességére, a bírság pénzt sok esetben a községi pénztár terhére más czim alatt számolja el; ha elmozdítatik, annak csak örül, mert ugysem azért vállalt tiszttséget, hogy kedve volna rá, hanem mert rá erőltették. A képviselőtestület sem törődik a község ügyeivel, a földmives elem, a képviselőtestület zöme összetart, minden újításnak ellensége, a legüdvösebb indítványokat leszavazza; a néhány intelligens elem pedig visszahúzódik. A törvény 177 §-a csak ritka esetben alkalmazható.

Ebben a nagy zürzavarban és össze vissza-ságban csak a szegény jegyző dolgozik maga egyedül, mint egy ujkori Sisiphus, a kire ránehezedik a felelősség minden sulya és az óriási munka minden terhe; ha ezzel és a bizonytalan méreg hatásával bír személyes érdekekkel szemben megfizetett munkával eredményt elérni, alkotni akar, magára hagyatva a gyenge emberi szervezet hamar kiég, magsemmisül, vagy elernyed. Azt se tudja sokszor, mihez kapjon? Összesen 24 kisebb nagyobb hivatalos potentum rendelkezik vele, minden magán ember is igénybe veszi; a bölcsőtől a sirjág mindenki mellett ott áll; sőt még az állatok jó és rossz sorsa is őt érinti. Hivatalos teendőire nem elég a nap hossza; éjjeléből is kell áldozni; csekély fizetése, mely a hivatalozolgáéval egy méretű, nem elegendő maga és családja életfentartására, mellékjövődelem után is kell néznie — és itt a dilemma: ha saját érdekét hanyagolja el a közügy miatt, anyagi zavarok üldözik; ha pedig a közérdeket hanyagolja el, akkor a feljebb valók dögnyözik. Feje felett lögg szüntelen a Damokles kardja; rajta csúng mindig egy zaklatott élet dejaniraköntöse; a tiszta lelkiismereten kívül más bizodalma nincs, sem a jobb jövő, az előmenetel reménye nem buzdíthatja pályáján, mert erre is, mint a Dante poklának kapujára, az van felírva, hogy: Itt megszünt a remény.

A rendszertelenség nagy tömkelege, a felelősség sulya, az óriási munkahalmaz egyre szedi áldozatait, hány derék jegyző veszett úgy el, hány árva keresves panaszát hallottam én is. Mért türjük e lélekölő állapotot, mikor nálunk sokkal kisebb nemzeteknél, még a szomszéd Horváth országban is jobb, rendezettebb pragmatikai közigazgatási élet van; egy község élén ott 3 kvalifikált jó fizetéssel díjazott tisztviselő áll: a polgármester, jegyző és pénztárnok vagy adószedő; mindegyiknek meg szabva hatásköre, teendője, dolga, s meg van a joga is; nálunk e 3 ember teendőit maga a jegyző végzi fele annyi fizetésért, mint ott egynek van. Nem is szólok a nyugdíjról 40 évi szolgálat után egy uraságnak a kutya pecérje is jobban el van látva öregnapjaira, mint a falu jegyzője. Mindezt micsoda jogot, hatás kört élvez? mivel sem többet, mint a kisbíró, sőt kevesebbet, mint a paraszt mezőcsósz; ha nem volna igaz, ethicai lehetetlenségnek tartanók.

Quo usque tandem patiemini fortissimi viri. «Meddig türjük ezt az átkos sorsot? Önbecsérzünk legutolsó erőmegfeszítésével is minden eszközt, minden pillanatot használjunk fel arra, hogy kivijjuk igazainkat; velünk van az igazság, velünk tart a nemzet, mert ez nem csak a mi érdekünk, hanem az egész nemzet érdeke, sőt mondhatom, a Magyar haza sorsa is.

Csaknem cynismus és kegyetlenség tehát nézni sorsunkat azok részéről, kik magas polczon, kényelmes helyzetben nem akarják látni a mi vergődésünket, e nemzeti nyomort, s nem hogy segitnének rajtunk, mindig több-több munkát akasztanak a nyakunkba, s a gyökeres rendezést ad calendae graecae elodázzák; de merénylet ez a haza és a nemzet ellen is. A rossz közigazgatás főoka, hogy pusztul, kivándorol a nép; ott hol a kétségbeesés ütött tanyát, hol az ártatlan vizsgálati fogságok, fölösleges és durva rendőri zaklatások, a pusztamentés, az executorok, trachoma és egyéb nyavallak kellőképpen preperálták a népet, — ha megjelenik az amerikai ügynök, socialista és nazareus apostol, könnyű dolga akad. Mint a kiszáradt fa fonnyadt gyümölcse — ölébe esnek a szegény hullatag lelkek, mert a falu jegyzője, e történelmi fontos köztényező, melynek hivatása volna alkotni, gyarapítani a nép javát, megnyerni a bizalmat s vezetni a boldogulás felé, — adó executorrá, a bürokratizmus tulterhelt kedvetlen automatájává zsugorodott, az atyáskodó népapistólból a zöldasztalok bölcsesége ellenszenves adószedő izmaelitákat faragott, a néptribunokból szomorú, csüggeteg heletákat csináltak.

Mi azt nem engedhetjük, ha nem segíthetünk, mert minket nem kérdeznek meg, lévén a csálhatatlanság a miniszteri tanácsosok privilegiuma; de tartozunk történelmi szép reputációnknak, becsületünknek azzal, hogy tiltakozunk e vétkek közöny ellen.

Hozzá szólt még az elnöki jelentéshez vármegyénk jegyzői közül Kovács Gyula légrádi jegyző, a megyei jegyzőegylet elnöke, aki osztja Kele György nézetét és a törvényhozáshoz intézendő memorandu-

mot az országgyűlési képviselők részére is kéri megküldeteni.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy az elnöki jelentést egész terjedelmében elfogadva, az abban felsorolt kérelmeket memorandum alakjában az összes megyei egyleteknek tudomására hozza s a kormány elé juttatja, megküldvén azt előzetesen az összes érdekelteknek.

A pénztár megvizsgálására vonatkozó jelentést a közgyűlés elfogadta s a fölmentvényt úgy a választmányának, mint a pénztárnoknak megadta.

Majd megállapították az 1902. évre szóló költségvetést.

Elfogadták az Erzsébet királyné jegyzői árva-ház alap pénztári állapotáról szóló jelentést, valamint az alaptöke kezelésére vonatkozó intézkedéseket.

A honvédelmi miniszternek a segédjegyzők katonatiszté váló kinevezetése tárgyában intézett leiratát tudomásul vették, valamint a pénzügyminiszternek a leiratát a községi takarékpénztáraknak adó-és illetékmentessége tárgyában.

A közgyűlés utolsó tárgya a tisztujtás volt, melynek eredménye: Kuncze Imre elnök, Szegedy Albert I., Jammiska Alajos II.-od alelnök, Uszkay Bálint főjegyző, Morvay János, Csizmadia László, Hazai Gábor jegyzők, Lázár József pénztárnok. A számvizsgáló bizottság tagjai Kovács Gyula elnöklete alatt Vattay Gyula, Horvátovich Mihály, Balogh László és Brüller János. Választmányi tagok: Zsupánszky Lubomir, Hollósy Gyula, Papay Ferenc, Hertelendy Gyula, Heiszler Győző, Zábonyi János, Posch Mihály, Goics Endre, Csizmadia László, Berha Sándor, Boldnű Rezső, Varga Károly, Foglar Géza, Bihary Géza, Bicskey Gyula, Csesznák Béla, Hagyarosi Gyula, Moravcs Gusztáv, Komoróczy Jenő, Filep Gábor, Florentin Aurel, Kerbolt István, Módy Mihály, Forster Imre, Schill János; választmányi póttagok: Majcsa Dezső, Jakabhazy Gábor, Soporai Elek, Starzsinszky György, Oberhoffer Ignác, Bubay Kálmán.

Az ipar és kereskedelem hanyatlása.

Mar néhány évtized választ el bennünket attól az időponttól, midőn öntudatra ébredve beláttuk, hogy nem szabad kizárólag földművelő népek lennünk, hanem az ipar és kereskedelem mezején is kell dolgoznunk, hogy a nagy nemzetközi versenyben helyünket sikeresen megállhassuk, közigazdasági érvényesülésünket biztosíthassuk és a nagy néptömeg jövedelmét forrásait fokozzuk.

Meg is indult lázas tevékenységgel az a jobb törekvés, mely iparunk diadaláért és kereskedelmünk felvirágozásáért vívja a legnemesebb küzdelmek egyikét.

Gyárak keletkeztek, iparvállalatok létesültek, a részvénytársulatok megszorodtak, a vonatkozatos törvények és kormányrendeletek egész sorozata látott napvilágot és mégis sajnosan kell tapasztalunk, hogy új ezredvünk hajnalhasadásával pang az ipar, megfeneklett a kereskedelem és sem egyenkint, sem egymást támogatva nem képesek a közigazdasági keretben kijelölt helyüket elfoglalni.

Nap-nap után a napi sajtó panaszhangjai ütök meg fülünket. A kormány nagy beruházásokkal akar az égető bajokon segíteni. Szóval tudjuk mindnyájan, hogy baj van; hogy néhány százezer ember munkásságába vetett bizalmunk nem termette meg a várt gyümölcsöt s gondolkozóba esünk a kérdések sokasága felett: az iparosokat okozzuk-e mindczért; a kereskedőkben van-e a hiba; a kormány lanyhaságában keresendő-e az ok, vagy talán a nagy közönségnek végtelen közönyében?

Nem okozom a bajokért az iparost, ő szívesen dolgozik és az ipar javáért óriási haladást tett a tökéletesedés terén. Az iparos örömmel és lelkesedéssel felel meg feladatának, ha a forgalom készítményeinek piacot nyit; ha a megélhetés lehetőségét a társadalmi támogatás biztosítja.

A kereskedőséget sem vádolom, hisz sokszorosán raszolgáltak arra, hogy őket az ember támadás helyett védelmezze és támogassa. Titáni harcok küzdöttek ok a multban; nagy gondokkal telt munkát fejtettek ki a jelenben és fognak végezni mindaddig, míg csak a társadalom vérébe át nem megy az a jobb felfogás, hogy a kereskedőség az állami létfontartás egyik hatalmas támasza.

A kormány intézkedéseit, a törvényhozás gondosságát sem vádolhatja senki, hisz törvényes rendelkezés van elegendő, sőt talán sok is és a kormány a pénzügyi erőkhöz viszonyítva elég figyelemmel van iparunk és kereskedelmünk felvirágozása iránt.

De igenis jogosan vádolhatjuk a nagy társadalmat, mely az ipar és kereskedelem iránt szüntelenül tanusító közönyével megteremtette az ipar és kereskedelem válságos helyzetét.

A nagy közönség a rég multtól egész napjainkig az ipar és kereskedelmet mostoha bánásmódban részesítette; azoknak javáért vajmi keveset tett és gyakran elragadtatta magát bizonyos ellentétes törekvésektől, melyek az ipart és kereskedelmet nyomták lefelé a megsemmisülés örvényébe.

A nagy közönségnek sok joga, követelni valója van az ipar és kereskedelemmel szemben, de kötelességei is vannak.

Hogy messze ne menjünk, vizsgáljuk csak városunk iparát és kereskedelmét és megdöbbentő eredményekre akadunk! Nap nap után hanyatlást tapasztalunk! Az iparos tengődik; munkája nem biztosítja a létszükséglet feltételeit. A kereskedő véres verejtékkel kapartja össze azokat a filléreket, melyekkel sokoldalú kötelezettségének kell megfelelnie, mert vele szemben

a törvény kérelhetlen, midőn kimondja, hogy fizetés-képtelenség esetében csődöt kell kérnie.

Mindaddig az állapot nem javul, míg a nagy fogyasztó közönség nem teljesíti a helyi piaccal szemben tartozó hazafias köteleességét.

Mi a nagy közönségnek ez a köteleessége?

Szükségleteit a helybeli piacon beszerezni. Ne vigyünk idegenbe egy árva vasat se! Az élelmi cikkekkel kezdve egész a fényűzési dolgok legzsélsőbb határáig mindent helyben szerezzünk be! Összes ipari szükségleteinket helybeli iparosokkal készíttessük el!

A feladat fel van adva. A megoldás nem is nehéz. Csak egy kis jóakarattal szükséges hozzá és meg fog indulni a munka az egész vonalon. A műhelyek visszhangzani fogják a kenyeret biztosító munka örömdalait; az üzletek a forgalom emelkedésével nemcsak versenyre kelnek a nagy közönség igényeinek minél megfélelőbb kiszolgálásában és diadalát fogja ülni az ipar és kereskedelem, melyet nyomon fog követni a város anyagi és szellemi emelkedése!

Balassa Benő.

Skublics Jenő 1838-1901.

Nagy és fájdalmas veszteség érte Zalavármegye közéletét a megye egyik leghívebb, legtevékenyebb fiának, Skublics Jenőnek, gyászos elhunytával.

A megyei törvényhatósági bizottság, a közigazgatási bizottság s a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület munkában és vezetésben oszlopos tagját, Zalaegerszeg város képviselőtestülete a város szellemi és anyagi fejlődésének lelkes előharcosát, a megyei szabadelvű párt bugyó elnökét, a Kaszinó derék alelnökét, a «Zalavármegyei központi takarékpénztár» pedig felejthetetlen emlékü elnökét veszíté el benne.

Gyászolja annyi bensőséggel és igaz érzéssel, amennyi méltán megilleti annak a férfinak emlékét, aki a haza és a vármegye önzetlen szolgálatában, a közigazgatási, közgazdasági és kulturális törekvések odaadó fejlesztésében akarátának, erejének és idejének javát adta mindig és mindenütt polgártársainak rendelkezésére.

Egyéni élete pedig mintaképe volt az igazság szeretetének, a tisztá jellemnek, a nemes humanizmusnak és a jó törekvések lelkes támogatásának,

Kinos és hosszú szenvedésétől, melyet sem tudomány, sem önfeláldozó ápolás nem szüntethetett meg, október hó 27-én reggel váltá meg őt a halál.

A város középületeire kitűzött gyászlobogók szomorun hirdették az ébredőknek, hogy a nemes szív, melyet annyiszor hevítettek jó és magasztos gondolatok, — örökre megszűnt dobogni.

Szél Kálmán miniszterelnök az elsők közt volt, ki megdöbbenéssel értesült a súlyos csapásról s az elhunyt özvegyéhez intézett táviratban fejezte ki részvétét a nagy veszteség felett, mely őt régi és őszintén tisztelt elvtársától fosztotta meg.

Számos országos és megyei előkelőség fejezte ki részvétét táviratban és levélben; az egyesületek pedig az özvegyhez intézett részvétírásban.

A megyei tisztikar részvétét Csertán Károly alispán tolmácsolta az özvegy elé.

Az elhunyt koporsózára következő koszorúk helyeztek: Jenőnek — Paula; Kedves jó atyáknak — Gizella, Lenke és Irma; Kedves, szeretett atyáknak — Celine és Walter; Hálás gyermekei — Margit és Laci; Szeretett Nagyatyjának és jó Kezestatyjának — Márienne; Felejthetetlen sógoromnak — özv. Kovács Kálmán; Szeretett Jenő bácsinak — Irma és Antal; Rokoni szeretettel — Barthelmes Amália; Kegyelete jeléül — Zalavármegye közönsége; Vármegyénk hú harcosának és szeretve tisztelt rokonának — gróf Jankovich László, Zalavármegye főispánja; A jó barátoknak — Csertán Károly és neje; Tisztelete jeléül — Marton Róza; Jó Jenő Bácsinak rokonai szeretettel — Irén és Zoltán, Isten veled! — Königmayer család; Jenő, Isten veled! — Szily Dezső; Tiszteletük jeléül — Málvin és Zsiga; Szeretve tisztelt elnökének — a Zalamegyei központi takarékpénztár Részvénytársaság; Tisztelete jeléül — Wolf Ferenc.

A temetés fényes papi segédlet mellett október hó 29-én délelőtt 10 órakor volt a vármegye és város óriási közönségének, egyesületeinek és testületeinek részvétele mellett!

A család részéről kibocsátott gyászjelentés:

«Özv. Skublics Jenőné szül. Spelletich Paula; gyermekei Celine férjezett Barthelmes Valterné; Gizella; Margit férjezett Marton Lászlóné, ennek gyermekei Ilona és Margit; Lenke és Irma fájdalmas szívvel jelentik a felejthetetlen jó férj, atya illetőleg nagyatyjának, besenyő- és velekei Skublics Jenőnek, Zalavármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottsági tagjának, a megyei szabadelvű párt elnökének folyó hó 27-én, élte 63-ik, boldog házassága 29-ik évében hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai e hó 29-én délelőtt 10 órakor fognak a zalaegerszegi városi sarkertbe örök nyugalomra helyeztetni. — Az engesztelő szent miseáldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli plébánia templomban az Urnak bemutatni Zalaegerszeg, 1901. évi október hó 27. Áldás és béke mindnyájunk által szeretett hamvaira!»

A «Zalamegyei központi takarékpénztár rész-

vénytársaság» közszeretében állt elnökének gyászos elhunytáról a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

«A Zalamegyei központi takarékpénztár-részvénytársaság igazgatósága mély fájdalommal jelenti szeretve tisztelt elnökének, Skublics Jenő urnak Zalaegerszegen, folyó hó 27-én, reggel 6 órakor, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kelt Zalaegerszegen, 1901 október 27-én. Áldás és béke hamvaira!»

Ott aluszsza künn a temetőben örök álmát a derék férfi, aki, míg élt, szívének minden dobbanásával, lelkének minden érzésével a közjóért fáradozott.

De csak kihült porhüvelyé nyugszik ott, míg szelleme köztünk van és lelkesít bennünket, hogy közös akarattal fáradozzunk szűkebb hazánknak, vármegyénknek a jólétéért!

Órizzuk meg híven és kegyelettel drága emlékét!

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Nyomda változtatás. Lapunk mai számmal nyomdát cserélt, amennyiben ezután Breisach Sámuel helybeli könyv- és papírkereskedő és nyomdatulajdonos nyomdájában jelenik meg. Az esetleges hirdetésekért kérjük ezentúl Breisach Sámuelnek a városház épületében levő könyvkereskedésébe beadni.

A lap kiadóhivatala.

Hallottak napja. A legszomorúbb, a legfájdalmasabb, de egyúttal legszebb ünnepe az emberiségnek a halottak napja. A temető néma csendjén ezen a napon megzavarják az élők, akik komor, sápadt arcra, kisírt szemekkel járják a halottak országát és keresik fel halottaik sírhantját, Mert mindenkinek van egy-egy drága halottja, akiről ezen a szent napon megemlékezik, aki iránt lerója kegyeletének adóját! És megkönnyebbül szívünk a sír felett, lelkünk megnyugvást lel. Új erőt, kitartást nyerünk. Megtanuljuk becsülni embertársainkat. Elszáll szívünkben egy rövidke időre az irigység és kajánság, mert a temetőben láthatjuk, hogy szegény és gazdag egy aránt rója le könnyes szemmel a kegyelet adóját elhunyt kedveseinek. Az idén halottak estéjén a kegyelet ünnepeinek a legszebb őszi idő kedvezett. Szokatlan nagy számban kereste is fel városunk közönsége a temető csendes birodalmát, ahol a feldisznított sirokon ezer meg ezer láng gyult ki s szállt fel sok fohász a magasba a sír mélyében szunnyadó lelki üdvéért!

Új pápai praelatus. A római pápa dr. Fejérvári József veszprém egyházmegyei apát-kanonokot, székes-egyházi főesperest pápai praelatussá nevezte ki.

A vármegyei 1848-9-ki honvédegyesület. választmánya október hó 28-án Házky Kálmán egyesületi elnök elnöklété alatt ülést tartott, amelyen az országos honvédegyesületnek f. évi november hó 18-án tartandó gyűlésére szóló meghívást tudomásul vették és a közgyűlésre a megyei honvédegyesület képviselőit Csutor János és Königmayer János egyesületi tagokat kérték fel. Ezután Mayer János egyesületi pénztárnok előterjesztette számadását, amelyet az alapszabályok értelmében a választmány megvizsgált s a számadást helyesen vezette találta. Az egyesület vagyona közel 800 koronát tesz ki.

Megyeibizottsági tagokká — mult számunk közleményének kiegészítésül — még megválasztottak: a *cseszregi* választó kerületben: Rácz István, ifj. Antal József; a *zalaszentgyörgyi*ben: dr. Buchberger József; a *szeménnyiben*: Hajgató Lajos, Stern Farkas; a *novaiban*: Mayer István, Persay Gyula, Vizsy Boldizsár, dr. Kovácsics Ferenc; a *zalamihályfalvi*ban: Hayden Sándor, Lotonyai Elek, Gyarmati János.

Fáklyászene dr. Csanády Gusztávnak. A keszthelyi gazdasági tanintézet tanári kara és hallgatósága október hó 26-án bucsúztak el az intézetnek nyugalomba vonult derék igazgatójától, dr. Csanády Gusztávtól. Az intézet tanári kara és tisztikara Schadt János igazgató helyettes vezetése mellett testületileg jelent meg a nyugalomba vonult igazgató lakásán s vezetőjük méltatta a volt igazgató kimagasló érdemeit, valamint a tanári testület és tisztikar irányában mindenkor tanúsított jóindulatát, mire az ünnepelel megatva mondott hálás köszönetet a szíves megemlékezésért. Az intézet hallgatósága fáklyászenével bucsúzott el egykori kedves igazgatójától s a hallgatóság érzelmeit gróf Wolkenstein Oszvald III. éves hallgató ifjusági elnök tolmácsolta. Az ovációt az «Amazon»-ban tartott, kitünően sikerült bankett zárta be.

A csáktornyai kisdedővő-egyesület évi rendes közgyűlését dr. Krasovecz Ignác egyesületi elnök elnöklété alatt tartotta. Az egyesület 1900/1. évi állapotáról Brauner Lajos egyleti titkár olvasta fel az évi jelentést, amelyet a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. — Ezután Polesinszky Emil felolvasta a számvizsgáló bizottság jelentését, amely szerint az összes bevétel 2.270 K 41 f, míg az összes kiadás 2.341 K 56 fill. volt, melynek folytán a vagyon apadt; az ovoda jelenlegi vagyona készpénzben 8.160 K 94 f. A közgyűlés a bemutatott és felolvasott számadást helyeslőleg tudomásul vette és Polyák Matyás gondnoknak — elismerésének kifejezése mellett — a felmentvényt megadta. — A közgyűlés jövő évre Tömör Boldizsárt, Thorday Janost, Polesinszky Emilt és Zledár Miklóst választotta meg a számvizsgáló bizottság tagjainak. — Az 1901/2. évre a költségvetést 1.920 K 94 f bevétellel, 2.540 K kiadással és így 619 K 06 f hiánnyal fogadta el, melynek fedezése végett a miniszteriumhoz

államsegélyért folyamodnak. — Hüll Cecilia óvónő a közgyűlés állásában végleg megerősítette. — Az egyesület alapszabályait a közgyűlés a belügyminiszteri rendeletben foglaltak értelmében módosította. — A közgyűlés Polyák Miklós gondnokot, Zrínyi Károly tiszteletbeli titkárt és Brauner Lajos titkárt küldötte ki Buzáson a kisdedővoda felállítás tárgyában. — Végül a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul dr. Krasovecz Ignác elnöknek, aki az egyesület ügyeit oly odaadó buzgósággal vezette, állásáról nagymérvű elfoglaltsága miatt való lemondását s az elnöki teendőknek további teljesítésével az 1903-ik évben megújítandó tisztújításig az egyesület alelnökét bízta meg.

Pénzügyi áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Klausz Lajos körmöczbányai adóárnokot a nagykanizsai kir. adóhivatalhoz, Cseh Imre nagykanizsai kir. adóhivatalhoz, Fertő Henrich szeredi adóhivatalhoz a zalaegerszegi kir. adóhivatalhoz helyezte át, Gitye Lajos katonai szolgálatból visszatért kir. adóhivatalhoz pedig a tapolczi kir. adóhivatalhoz osztotta be.

Eljegyzés. Kukorelly Ferenc pákai körjegyző eljegyezte Stern Olga kisasszonyt, Stern Zsigmond rátkai bérő kedves leányát Rátkán.

Felhívás. A jövő 1902-ik évben a községek részére a földművelésügyi magy. kir. miniszterium által kedvezményes áron és fizetés feltételek mellett kielyezendő apaállatok beszerezhetése céljából felkéretnek a tenyésztők, hogy köztenyésztésre alkalmas, magyar és siemetháli jellegű 1½ éves apaállataikat az ár megjelölésével az állattenyésztési ker. felügyelőségnek Szombathelyen bejelenteni sziveskedjenek, hogy azok megsejmelése és az árak megállapítása eszközölhető legyen.

Negyedszázados jubileumát ülte október hó 27-én Csáktornyán Tóth Lajos m. kir. posta- és távirat főtitkár, a csáktornyai m. kir. posta és távirat hivatal főnöke. A ritka ünnepség emlékeül a hivatal tisztviselői kara szeretetének jeléül egy, az ünnepelel nemesi címerével ellátott értékes gyűrűt nyújtott át jubiláló főnökének.

Tanítói közgyűlés. A Zalamegyei általános tanítói testület nagykanizsai járásköre évi rendes közgyűlését f. hó 14-én d. 9 órakor tartja Nagykanizsán az állami elemi központi iskola III. leányosztályának helyiségében a következő tárgysorozattal: A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. — Gyakorlati tanítás, tartja Szalay Dénes nagykanizsai áll. elemi iskolai tanító. — Az önmunkásság és ennek kifolyása a jellemképzés — című értekezést felolvassa Németh János zalaszentmihályi tanító. — Nevelés az iskolában című értekezést felolvassa Gergye Sándor nagykanizsai áll. elemi iskolai tanító.

A zalaegerszegi tüzoltó egyesület választmánya október 29-én Boschán Gyula egyleti elnök elnöklété alatt választmányi gyűlést tartott, amelyen a zenekar ügyében intézkedett. A választmány a karnagygyal október végeig a zenekar tanítása tárgyában szerződést kötött. Tekintve, hogy ebben az évben a zenekar az egyesületnek jóval több kiadásába került, mint amennyit a közgyűlés erre a célra költségvetésileg megszavazott: a választmány kimondotta, hogy a f. évben továbbra a fizetés besztintásával azzal, hogy a zenekar a pártoló tagdíjából tartsa fenn magát s fedezze a felmerülő költségeket.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: «Paisszegi komondor Paizs Kázmér, gyermeke Dezső, Shmilliár Endre és neje Koharics Anna, Shmilliár Angyalka, Irma, Paizs Gizella és Klára fájdalmas szívvel jelentik a felejthetetlen jó nő, anya, gyermekük, testvér, illetőleg sógorőjüknek paisszegi komondor Paizs Kázmérné szül. Shmilliár Ilonának folyó hó 31-én, életének 35-ik, boldog házasságának 17-ik évében hosszas szenvedés, s halotti szentségek átjatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei november hó 1-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli róm. kath. sarkertben örök nyugvó helyére helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat november hó 4-én reggel 1/8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Zalaegerszeg, 1901 évi október hó 31-én. Áldás és béke hamvaira!»

Tanítói kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vogrinits Nándor pákai róm. kath. tanítót a perlaki állami elemi iskolához nevezte ki tanítónak.

Névváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter Rehberger Ernő alibánfai lakos vezetéknévének «Rózsá»-ra kért átváltoztatását megengedte.

A csabrendeki olvasókör alakuló gyűlésén az első tisztviselői kart következőleg alakította meg: Barcza László elnök, Schreimer Dénes alelnök, Kovács Vilmos pénztárnok, Csepregi Gábor jegyző, Pozsgai Andor háznagy. Választmányi tagok: Bogyay Aurél, Bogyay János, Főcze József, dr. Lengyel Ármán, Lőb Ignác, Németh Géza, Oszterhuber Lajos, dr. Winkler Sándor. A rendes tagok száma ez ideig 40.

Halálozás. Klossovszky Ernőné született Komáromy Magda október 31-én 36 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Béke poraira!

Tanítói áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kecsethy Gyula perlaki állami elemi iskolai tanítót a sziget-kamarai állami népiskolához jelen minőségében áthelyezte.

Vasuti előmunkálati engedély meghozzabbitása. A kereskedelemügyi miniszter Weisz Oszkár szombathelyi lakos mérnöknek a Keszthely-balaton-szentgyörgyi h. é. vasut Keszthely állomásától Hévíz fűrdőig vezetendő keskenyvágányu gőzmozdonyu vasut-

vonatra, valamint az előbbi vonalból Keszthely város belterületén az Andrassy téren kiágazó és a Balaton partjág vezetendő lóvasútra az előmunkálati engedély érvényét egy további év tartamára meghosszabbította.

Felozzó iskola. A nagykanizsai izr. hitközség jelentékeny anyagi áldozatot hoz a tanügy számára. A felekezeti elemi fiu- és leányiskolán kívül négy osztályú polgári fiu- és három osztályú felső kereskedelmi iskolát tart fenn. Tekintve, hogy Nagykanizsán virágzó áll. polgári fiu iskola van, mely mellett az izr. polgári fiu-iskola tanulónak létszáma évről-évre csökken, hogy magának a négy osztályú polgári fiu-iskolának a fentartása a hitközségre nézve évi 7000 korona deficitet jár: az izr. hitközség iskolai szakosztálya legutóbbi gyűlésén az izr. polgári fiu-iskola felozlatását hozza javaslatba annyival inkább, hogy így nagyobb anyagi javadalmazásban részesíthetné a hitközség által fentartott felső kereskedelmi iskolát.

Közigazgatási bejárás. A Körmend-muraszombati h. é. vasút közigazgatási bejárása még ebben a hónapban fog lenni.

Egy kitünő magyar találmány címmel a «Hazánk» f. évi október 27-iki számában a következőket írja: «A tőzsgyökerez magyar találmányok sorozatában sok olyat találunk, melyek ma már az egész világon használatban vannak. A magyar ember találmányok ezen érvényesült a modern kultúra eszközeinek megteremtésében is. Az újabb találmányok között praktikuságánál, célszerűségénél fogva, kétségkívül az elsőrendűek között foglal helyet a *Stadel-Torkos féle szabdalmozott földmérő talyga*, mely több kiállításon nyert már kitüntetést s mely a szegedi kiállításon a legelső magyar gazda, József főherceg tetszését is megnyerte s melyről a magyar királyi földmívelésügyi minisztérium Zalavármegye közönségéhez intézett 55515. IV. s. h. számú leiratában a többek közt a következőleg nyilatkozott:

«... a szóban forgó találmányt a fenhatóságom alatt álló magyar-óvári gépkészletű állomás teljesen alkalmasnak találván, ugy a hazai, valamint a külföldi lapokban is eléggé ismertette.

E találmánnyal nemrég a bolgár földmívelési miniszter is az állami gazdasági akadémián Sadowban kísérletet tett, melyeknek eredményével annyira meg volt elégedve, hogy 2000 darab megrendelését helyezte kilátásba a bolgár kormány részéről.

Hivatkozhatnánk ezenkívül több uradalom, előkelő földbirtokos nyilatkozataira, melyek mind arról tesznek tanúságot, hogy a Stadel-Torkos-fele földmérő talygát nem nélkülözheti egy magyar gazda sem, mert *ezáltal gyorsan és olcsón megmérheti földje területét*, amit eddig csak nagy fáradsággal, költséggel s mégis kevéssé megbízható módon tételtek meg. A földmérő talygának rendkívüli előnye az, hogy szerkezete rendkívül egyszerű s a laikus által is kezelhető. A reája alkalmazott óraszerkezet *decimetrekre terjedő pontosság* mutatja az utat, melyet megtettek vele. Eddig is már az ország legelőkelőbb földbirtokosai és nagybérleti megleghangu levelekben ismerték el magyar találmány nagy értékét. A földmérő talyga csekély ára (mindössze 32 korona) s hozzájárul annak nagy kelendőségéhez.

November havi arany-árkelet-pótlék. A vámileteknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál szedendő árkeletpótlékot (áziót) az 1901. évi november hóra a birtalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. pénzügyminisztériumával egyetértőleg 19-05%-ban állapították meg.

Uj távirtda állomás vármegyénkben. A kereskedelemügyi miniszter *Kis-Szabadka* vasúti távirtdát állami és magántáviratok kezelésére fölhatalmazta.

Érmelléki első szőlőültetvény telep (Nagykágya) hirdetésére a t. c. olvasó közönség szíves figyelmét felhívjuk.

Hirtelen halál. A csáktornyai «Zrinyi szálloda» házi szolgálója, Schneitzer István, október 24-én délután 4 órakor épen midőn a kocsira szállt, hogy a szálloda fogatjával a vasúthoz kiinduljon, hirtelen összeesett és meghalt.

A kilencedik osztályorsjáték. Sohse volt szerencsére olyan nagyon szükségünk, mint most. Nagyon időszerű tehát a m. kir. osztályorsjáték kilencedik sorsjátékának beköszönte. Már nem új intézmény hazánkban az osztályorsjáték, hiszen nyolc sorsjátéka megkedveltette közönségünkkel, és meggyökeresztette a beléje vetett bizalmat. Kifogastalau működése, kezelésének abszolút korrektsége, szerencse esélyeinek rendkívül kedvező volta, nyereiményeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára könnyítő osztályrendszer a magy. kir. osztályorsjátékot népszerűvé, sőt egyenesen közszükséggé tették. A most kezdődő IX. osztályorsjáték első osztályára szóló sorsjegyek, már kaphatók. Ennek az osztálynak húzását az idén november 21. és 22-én tartják meg.

Gyümölcsfák eladása. A zalamihályfai faiskolában még ez őszön eladó a legolcsóbb aron több ezer alma-kevesebb körteoltvány tanulmányozott legjobb fajták, ből. 2 évesek száza 7 ft, 3 éveseké 10 ft, 4-5 éveseké 20 ft, Trapezunti mogyoró egy éves sarj 10 kr., 3 éves néhány darab 30 kr.-jával. A «Gyümölcskerész» 1893-tól való minden évfolyam is kapható a faiskola kezelő Tóth Lajosnál.

A törzsasztal. Budapest egyik ősmert törzsasztalánál estéről estére a legkedélyesebb módon csipkedik egymást a társaság tagjai. Floridor a sokat csudált hősszerelmes, a nők kedvence, utóbbi időben fetünőn lehagolt. «Flozidor szerelmes!» suttogták a bankárleányok, «Az igazgató nem ad már előleget!»

jegyzí meg egy asztaltársa, egy másik pedig felajánlja pénztárcáját a művésznek, aki kapva-kap rajta; de ezt átvéve, csak tatóngó ürességet talált benne. Így megy a heccelődés napról-napra. Floridor komor arcán sötét gondolatok mély barzadát szántanak. Senki sem tudja megfejténi Floridor rossz kedvének okát. Legjobb barátai sem. A titok fátyola azonban nem sokára fellebben. Egyik barátja véletlenül látta, hogy egy délelött komoly ábrázattal hagyta el egy ismert bankház üzlethelyiségét: Ahá! Tehát tőzsdén játszik? Avagy sorsjegyeket vásárolt? ... Ettől a naptól fogva nem volt nyugta és ő csak annyit mond a csipkedésekre: «Szerencse csillagom elhagyott!» Állandó rossz kedvű, morozus. Gyengéden vigasztalják, de hiába. Egy este azután egy premiéren oly tüzzel játsza el szerepét, hogy hasonló hatást még nem ért el művészetével. Barátai ünnepelelték Bankettet rendeztek tiszteletére. Folyt a pezsgő és a beszédek árja. A kedélyek hulláma magasra csapott, midőn Floridor egyik barátja a következő beszéddel üdvözölte a művészt: «Nos kedves barátunk most már mindig jó kedvű lehetsz és nyugodtan alhatsz, mert Töröknel megittótted a főnyereményt!» És csakugyan a háttérben Török A. és Társa bankháza (Budapest, V. Váci-körút 4.) két küldötte jelent meg, kiket a művész hálából a lakomára meghívott, Most már nemcsak a művész, hanem a szerencsés bankházat is lelkes szavakban ünnepele a jókedvű társaság.

Öngyilkos katona. Nagykanizsán Sara Lajos tartalékos katona október 29-én reggel a régi Sörház istállójában a fegyvertisztító zsinórra felakasztotta magát. Reggel maródit jelentett, de az orvos nem hitt betegségében. Ezen annyira elkeseredett, hogy öngyilkos lett.

Nyilttér.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 65 krig

méterenként blouzokra és ruhákra, valamint Henneberg-selyem fekete, fehér és színes 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként mindenkinek *vitelbér- és vámmentesen házhoz szállítva*. Mintak postafordultával. Schweizba kétszeres levélbélyeg teendő a levelekre.

HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, akik felejthetetlen emlékü drága nőm gyászos elhunytá alkalmával részvétüket nyilvánítani s öt végutjára elkísérni szívesek valának, halás köszönetem nyilvánítását.

Zalaegerszeg, 1901. nov. 2.

Pais Kázmér.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉSEK.

Védjegy!

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vertes gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenek előtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyurómódszerre (massage). Kitünő sikerrel használtatik *köszvény, czúz, meghűlések ellen, benuások,*

ficamoknál, gyuladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak, sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjeggyel. Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona. Kapható Zalaegerszegen: Fangler Mihály, Ján Ferenc, Kosztelicz Miksa, Radó Antal és Hubinszky Adolf urak kereskedésében, s általában ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vertes L. Sas-gyógysz. Lugoson.

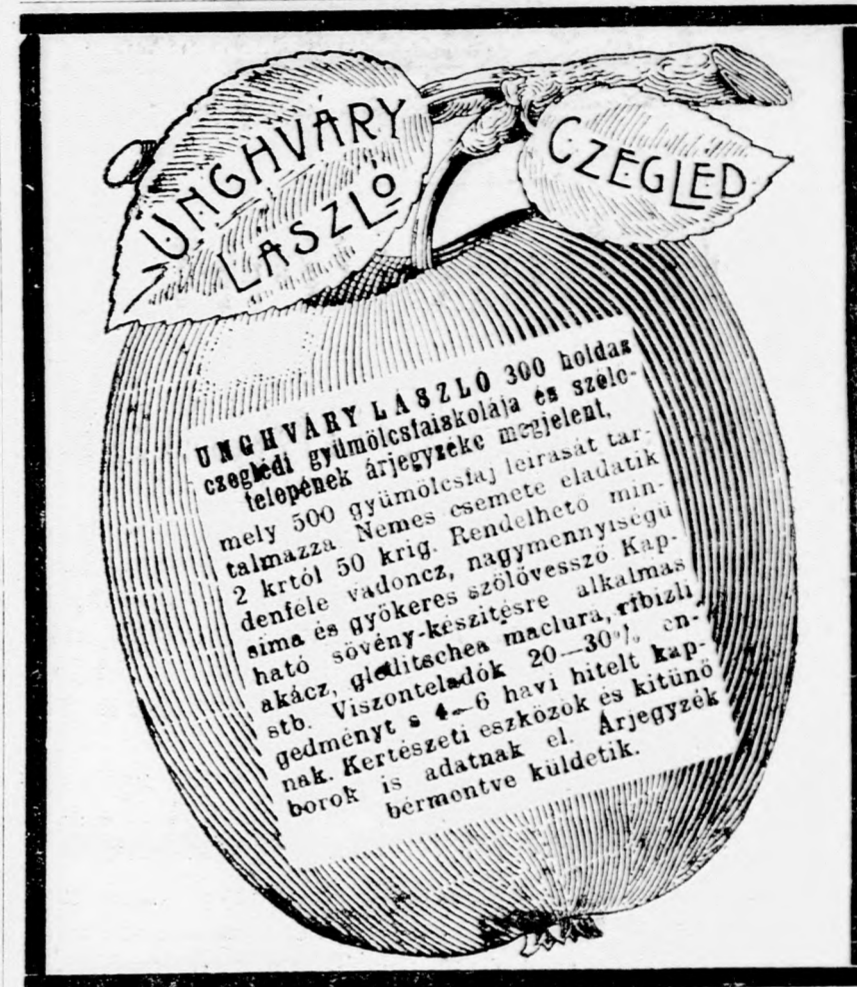
921. sz. v. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírósg 1901. V. II. 737 számú végzése által Szeres Ferenc erdőháti lakos végrehajtó javára Péteri Pal pusztaszentlászlói lakos ellen 300 K, tőke, ennek 1901. évi július hó 1-től járó 5% kamatja, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 640 K. becsült gabona, szalma, széna, egy ökör, szekér és egy tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínen, vagyis Pusztaszentlászlón leendő eszközzésére **1901. évi november hó 6-ik napjának d. e. 10 óra** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1882. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1901. évi október hó 14 napján.

Nagy Sándor, kir. b. végrehajtó.

921. sz. v. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírósg V. I. 364/901 számú végzése által Ungár Béla pápai lakos végrehajtó javára Bertalanfy Pál boldogtái lakos ellen 4450 K, tőke, ennek 1899. évi december hó 19-től járó 6% kamatja, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2552 koronára becsült lovak, szarvasmarhák, gazdasági eszközök és számból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínen, vagyis Boldogfán leendő eszközzésére **1901. évi november hó 7-ik napjának d. e. 10 óra** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1882. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1901. évi október hó 16 napján.

Nemes Sándor, kir. b. végrehajtó.

Szappangyár átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy helyben, **Kovács István** ur házában (Schütz-féle üzlettel szemben) a 27 év óta fennálló

első szappangyárt

átvettem és azt a mai kornak megfelelőleg fogom vezetni.

Több évi tapasztalataim által, ezen a téren, képesnek érzem magam a n. é. fogyasztó közönség legmesszebb menő igényeit kielégíteni, miért is kérem szíves pártfogását.

Zalaegerszeg, 1901. nov. 1.

Kiváló tisztelettel

Schützer Lajos,
szappangyáros.

Női divat- és konfekció-terem áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. hölgy-közönség tudomására hozni, hogy üzletemet **ujváros utca II. szám alá helyeztem át, november hó 1-től.** Mint eddig, úgy ezután is iparkodni fogok, hogy az igen tisztelt megrendelőimet pontosan kiszolgáljam. Elvállalok *angolruhák, francia, menyasszonyi ruhák, kosztümök, s őszi-és téli kabátok* készítését, a legdivatosabb gallérokot a legújabb kivitelben. Elvállalok továbbá a mi a női szabó szakmához tartozik és a legnagyobb figyelemmel általam készíttetnek, így a tisztelt megrendelő izléses és jó munkára számíthat.

Kérve szíves megkeresésüket vagyok, **Zalaegerszeg, Ujváros-utca.**

Kiváló tisztelettel
B. Nagy László,
női-divat szabó.

Meseszerü

Hihetetlen!

10 óra-speciálitásunk,

ugymint:

Finom nickel-remontoir óra, kitünően szabályozva,	K	5	fill.	—
36 óráig eljár, I. rendű,	*	8	*	50
A kedvelt nickel-ankerremontoir, Rosskopf rendszerű	*	7	*	50
Fekete-acél remontoir óra 3 acél köpenynyel	*	7	*	50
Fehér fém, kettős fedélű, arany szegélylyel	*	7	*	50
Aranyozott-remontoir 3 aranyos köpenynyel	*	10	*	—
Óriási nickel-anker óra	*	8	*	50
Finom ezüst remontoir kettős arany szegélylyel	*	9	*	—
Ugyanaz hölgyek számára	*	3	*	—
Finom ezüst uri anker óra 3 ezüst köpenynyel	*	5	*	—
Ugyanaz tula-ezüstből	*	5	*	—

Mind egyik óra vámentes legkevesebb 3 tetszés szerinti darab vételénél. Egyes mintadarabok egy koronával drágábbak. Szétküldés a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett. Nem tetsző darabokat kicserélünk. A mi elismert óráink már ezer meg ezer óránk és kereskedőnek jó és biztos keresetet nyújtottak.

Uhren-Engross-Haus

S. Kommen & Cie Basel (Schweiz)

Filiale Bregenz (Vorarlberg).

Levélre 25 filléres, levelezőlappra 10 filléres bélyeg ragasztandó.

2827/m. 901.

Hirdetmény.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága az 1901. évi okt. 8-án tartott rendes ülésén 3098/kb. 1901. sz. határozatával a *Vorhota-Nagylengyeli tsh. közút 2-3 szakaszán* levő **9. számú hid újraépítését 2368.99 korona** összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat kivitelének biztosítása céljából az **1901. évi november hó 15-ik** napjának d. e. 10 órájára a zalamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9^{1/2} órájáig a nevezett hivatalhoz annál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-nak megfelelő bantpénz csatolandó

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. áll. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

Kelt Zalaegerszegen, 1901 október hó 25-én.

Zalamegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Fenyőtoboz vétel.

G. J. Steingaesser et Cie.

cég Miltenberg a Main (Bajorországban)

ajánlatot kér

FENYŐTOBOZ szállításra

kocsirakományként.

Vendéglő bérbeadás!

Zalaegerszegen a **HAGGENMACHER-féle sör-csarnok**, mely áll 2 lakószoba, 2 ebédlő, 1 vendégszoba, pincze és egyéb melléképületekből, a város kellő közepén

1902. évi május hó 1-re

KIADÓ, esetleg örök árban is **ELADÓ**.

Feltételek megtudhatók alulírt tulajdonosnál.

Kosztelitz Miksa.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 43 bor- és csemegefajokban, fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékelik. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára 6 ft.

Diócssemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesnek áll, kik rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

„Érmelleki első szőlőoltvány-telep“ **NAGY GÁGOR** Nagykágya u. p. Székelyhid.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Körone	Szám
600000	1 jutalom
400000	1 nyer. á
200000	1
100000	2
90000	1
80000	1
70000	1
60000	2
40000	1
30000	5
25000	1
20000	7
15000	8
10000	81
5000	67
3000	8
2000	422
1000	762
500	1288
300	80
200	81700
170	8000
130	4000
100	50
80	8000
40	8000
13.160,000	50,000 nyer. és jut. összegben

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrebecsült vevőink. Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **tizenhárom millió 160,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betéjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt	—75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4)	150		3.—	
egy fél (1/2)	3.—		6.—	
egy egész (1)	6.—		12.—	

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a **nyereményhúzások** már november hó 21 és 22-én lesznek, azonnal, de legkésőbb

f. év november hó 21-ig bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa. BANKHÁZ

Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

- Főrudánk osztálysorsjáték osztályai:
1. Váci-körut 4.
  2. Múzeum-körut 11.
  3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőivel levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben

utánvetelezni kérem
 postautalvánnyal küldöm
 mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)

A nemtetsző törölendő.

Pontos cím:

Gyomorbetegnek,

akik meghűlés, gyomortulterelés, élvezetlen, nehezen emészthető, túlhideg, vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorhajtásban, gyomorkatharusban, gyomorgörcsben, gyomorhajtásban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású emésztési és vértisztító szert ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszárait anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint felfújás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajtóknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, verhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növénybor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növénybor ávegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaazentgróth, Vasvár, Körmen, Nóva, Pacsa, Keszthely, Sármeg, Jánosváza, Devecser, Kisczell, Murszombat, Bellatincz, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Órszentpéter, Alsólendva, Murszardahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlázló, Boba, Középbisztríce, Pincez, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor.

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Egy csoda Schveizból.

Alulírott cég utánvét mellett megkeresése küld bárkinek a kereskedelmi világban eddig nem létezett ár mellett

csak 3 koronáért

vámmentesen egy kitűnő, pontosan járó, 24 óráig eljáró

órát 3 évi jótállással.

Ezen kívül minden megrendelő ingyen kap egy aranyozott, finom óraláncot. Ha az óra nem tetszik, készséggel visszaváltják, vagy az árat visszaküldik.

Schveizer Uhren-Engross-Etablissement

BASEL HORBURG (SCHVEIZ).

Ezereknek küldött már teljes meglepedésre.

3792/kig. 1901.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező alsóerdőn az 1901-ik évi vágásban értékesítés céljából felbecsült

műszaki fák

1901. november 4-én d. e. 9 órakor a helyszínen nyilvános árverés útján a m. kir. járási erdőgondnokság által megszabott becsár, mint kikiáltási árban készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Zalaegerszegen, 1901. október 23-án.

Várhidy Lajos,
polgármester.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztály sorsjáték (IX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Kilencedik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1901. nov. 21. és 22.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1901. dec. 18. és 19.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. jan. 14., 15. és 16.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1902. március 26-tól április 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000.000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1	Jutal. Kor. nyer. á
1 *	20000	1 *	25000	1 *	30000	1	600000
1 *	10000	1 *	10000	1 *	20000	1	400000
1 *	5000	1 *	5000	1 *	15000	1	200000
3 * 2000	6000	3 * 3000	9000	3 * 10000	30000	1	100000
5 * 1000	5000	5 * 2000	10000	5 * 5000	25000	1	60000
8 * 500	4000	8 * 1000	8000	8 * 2000	16000	1	40000
30 * 300	9000	20 * 500	10000	10 * 1000	10000	1	40000
50 * 100	5000	60 * 300	18000	70 * 500	35000	2	30000
2900 * 40	116000	3900 * 80	312000	4900 * 130	637000	3	20000
3000 nyer.	Korona 240000	4000 nyer.	Korona 477000	5000 nyer.	Korona 898000	20	10000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1902. február 12. és 13.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1902. március 5. és 6.				50	5000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			400	2000
1 á	90000	1 á	100000			720	1000
1 *	30000	1 *	30000			1000	500
1 *	20000	1 *	15000			27800	200
1 *	15000	1 *	10000			30,000 nyer. és jutalom	Korona 9.550,000
3 *	10000	3 *	30000				
5 *	5000	5 *	25000				
3 *	2000	8 *	16000				
10 *	1000	10 *	10000				
70 *	500	70 *	35000				
3900 *	170	3900 *	663000				
4000 nyeremény	Korona 934,000	4000 nyeremény	Korona 1.061,000				

Az I. osztály huzása 1901. november hó 21. és 22-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Esku-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi november hó 3-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Hazay.

Lónyay.